

Miért ne adakozzunk?

Isten hívja az ő népét. Nem felszínes csevejre, könnyed randira, hanem komoly találkozásra, amelyen maga elé állítja szövetségését. Hiszen Isten népe nem független. Amikor Isten bejelenti az ő igényét az ő népére, amikor megjelenik hatalommal, szentséggel és dicsőséggel, amikor meghívja az eget és a földet mint amelyek tanúi annak, ami Isten és az ő népe között zajlik, akkor Isten népe nem mondhatja azt, ki vagy te és miért kérsz számon engem. Nem mondhatja, mert pontosan tudja, hogy ki az Úr: az, aki kiszabadította őket a halálból, a szolgaságból, aki szövetséget ajánlott nekik, és azt mondta, hogy ti az én népem lesztek, és én a ti Istenetek leszek, és amely szövetségbe Isten népe belépett. Nem úgy vannak tehát, hogy „te miért szólsz bele az én életembe”? Nem mondhatja Izrael azt, hogy miért hívsz a magad színe elé, miért akarsz megvizsgálni bennünket, és miért úgy jelensz meg, mint aki most azt mondod: "*hallgass népem most én beszélek!*" Mint ahogy Isten sem mondhatja, amikor a szövetséges népe hozzá fordul és megszólítja őt, hogy miért is keresgélték engem, nincs közöm hozzátok. Hiszen hűséges jelenlétet ígért annak a közösségnek, amelyik elfogadta az ő hívását a szövetséges kapcsolatra. Olyan ez, mint a házasság: amikor a férj, vagy a feleség számonkéri hűtlen házastársát, az utóbbi nem mondhatja azt, mi közöd neked ehhez? Ha nem lennének szövetségesek, ha nem lenne közöttük ígéret, ha nem kötelezték volna el magukat egymás mellett, ha függetlenek maradtak volna, akkor mondhatná az egyik a másiknak: mi közöd van ehhez? Miért szólsz bele az életembe? De ahol a felek között szövetség van, ott ez a szabadság már nincs. Ott szeretetben való elköteleződés jött létre.

Ebben a zsoltárban a szövetséges Isten elsöprő erővel jelenik meg. Izrael nem beszél, nem szól Istenhez, Isten az, aki beszél az ő népével. A zsoltár középső részében, amelyre most figyelni fogunk, az áldozat kérdése áll. Isten népe Isten rendelése folytán a szövetséges életben úgynevezett véres- és égőáldozatokat mutat be Istennek. Ezekről, valamint az Istennel való közösség, szövetséges élet szívéből szól Isten a 7-15 versekben. Ennek fényében a mai napon - amely minden évben az a vasárnap, amikor a pénzügyi beszámolóval együtt az igehirdetés az adakozásról szól - arról fogok beszélni: **miért ne adakozzunk?**

Három gondolatban fejtem ki azt, ahogy Isten az igéből megszólít bennünket ma:

1. Miért ne adakozzunk?
2. Mire hív Isten: mi a vele való kapcsolat szíve?
3. Kinek van hát szüksége az adakozásra?

1. Miért ne adakozzunk?

Mert Istennek nincs rá szüksége.

Isten éles kérdést tesz fel, amely legalább annyira ironikus is: „*Eszem-e bikák húsát, iszom-e bakok véré?*” Én népem, mit gondolsz, szükségem van neked a te áldozataidra? Talán éhes vagyok, ha te nem etetsz engem? Gondolod, hogy megéhezem, és azt lesem, hogy mikor fogsz végre nekem élelmet hozni? Úgy látsz engem, én népem,

mint aki csak arra vár, hogy áldozataiddal, adományaiddal táplálj engem? Eszem a húst, iszom a vért, költöm a pénzt... és mindennek hójával vagyok, ha ti nem hozzátok? Mit gondolsz te, ki vagyok én? Elfogadom az áldozataidat, de nincsen szükségem rá. *“Hiszen enyém az erdő minden vadja, és ezernyi hegynek minden állata. Ismerem a hegyek minden madarát, enyém a mező vadja is.”* Egyen-egyenként ismerem mind. Az enyém mind, nekem bög vagy énekel mind, rajtam múlik mindnek az élete, a lehellete... Kedves népem! Nem halok éhen, ha nem áldozol nekem...

Amilyen világos ez, olyan alattomosan hálózza be szívünket a hazugság: mi tartjuk fent Isten ügyét a világban. Ha mi nem fizetjük, ha mi nem tesszük, ha mi nem hozzuk áldozataink, ha mi nem szolgálunk - Ó! vigyázz! - oda lesz Isten ügye. De mintha Isten azt mondaná: Hallgassatok, figyeljete. Én Isten vagyok, ti meg nem vagytok Isten... Neked szükséged van ételre és italra, ruházatra és házra, melegre vagy éppen hűvösre... De ébredj fel, én nem te vagyok!

Szóval ébresztő: Ne adakozz, mert Istennek nincs rá szüksége!

Másodszor: ne adakozz,

Mert ezzel becsapod önmagad

Átírod az Istennel való kapcsolat lényegét. Tudniillik, ha neki szüksége van a te adományaidra, áldozatodra, akkor kettőtök kapcsolata egyenrangú felek üzleti jellegű kapcsolata. Olyan kapcsolat, amelybe mindenki beadja a magáét. És természetesen azért teszi, mert ez megéri; egy igazi win-win helyzet, amiből mindketten jól jöttök ki. Isten megkapja tőled, tőlünk, amire neki szüksége van, és mi is megkapjuk tőle, cserébe, ami nekünk kell.

Mi is ez? Pl. lelki béke. Ha én ennyi mindennel áldozok az Úrnak, akkor biztosan elfogad, akkor végre békességre lelhetek magamban. Ó, persze, tiltakozunk, hogy nem így van, és a fejünkben (talán) nem is így van, de a szívünk gyakran másképpen működik, mint a fejünk. Vagy megnyerhetem így, hogy igazán hűséges tagja vagyok Isten népének, hiszen oly sokat áldozom. Megnyerhetem, hogy elkerüljön a baj, a nehézség, hiszen érte teszek annyi mindent. Vagy önmagam igazolása. Tudom, hogy egy életem egy területén átírom Isten rendjét, törvényét, de az áldozatommal, adakozással a lelkem mélyén kompenzálom ezt. És beláthatatlan a sor...

Ne adakozz, mert végtelen mód becsapod magad. Ne adakozz, mert az hihetetlenül veszélyes, számontartod, amit teszel, és ezzel járulsz Isten elé. Vagy magabiztos leszel, vagy rettegni fogsz, hogy mégsem elég; így is, úgy is pusztító a kapcsolatra nézve. Istennek semmi szüksége az adományaidra... Ő valami mást akar.

2. Mire hív Isten?

Hát akkor mire hívja Isten ebben az elsöprő erejű kijelentésben az ő népét?

"Hálaadásodat áldozd az Istennek, és teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmadat! Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítlak, és te dicsőítesz engem."

A vele való kapcsolat radikálisan más, mint win-win. A vele való kapcsolat nem szimmetrikus, nem egyenlőségre épült. Isten megtartja azt, hogy ő Isten. Igen, szövetséges kapcsolat, de nem, nem egyenlő üzletfelek kapcsolata.

Mindez pedig iszonyúan nehéz nekünk. A mi világunk nem hierarchikus. Számunkra a kapcsolatok az egyenlőségről, az egyenlő jogokról, az egyenlő méltóságról szólnak. Ezt képviselik a demokratikus intézmények, a modern nyugati kultúra, és természetesen mindennek gyökerében a kereszténység van, azzal, hogy Isten minden egyes embert a maga képére és hasonlatosságára teremtett, és ebből fakad az ember elidegeníthetetlen méltósága és értéke.

Amennyiben pedig olyan élethelyzetben vagyunk, hogy valaki úgy van felettünk, hogy uralkodik rajtunk, hogy visszaél a hatalmával, hogy sakkban tart vele, és akár el is fogadjuk ezt, mert gyengék vagyunk, vagy mert nem akarjuk elveszíteni az állásunkat, akkor is ezt az alávetettséget, ezt a hierarchikus kapcsolatot utáljuk. A mi világunkban elképzelhetetlen jónak tartani a hierarchikus viszonyt. Az ember értéke és méltósága szempontjából ez jól van így.

Ugyanakkor ezt nagyon könnyen átvisszük Istenre is. Annyira, hogy megalázónak tartjuk, hogy valaki Urunk legyen, és mi engedelmességet ígérjünk neki. Ezen az alapvető keresztény hozzáálláson sokak úgy gúnyolódnak, hogy a keresztények gyengék, gyámoltalanok, és ezért kell nekik, hogy valaki nagyobb legyen az életükben. Emögött a kritika mögött is az az alapvető hozzáállás húzódik meg, hogy én önmagam ura vagyok, és senki sincs fellettem.

És igen, ki kell mondanunk, hogy az Istennel való kapcsolat, ahogy Isten népe Istennel szövetségben él, az felforgató és kritikus e beállítottsággal szemben. Nem hagyja érintetlenül, nem tartja mindenképp felett való jónak, hanem vissza akar vinni egy nagyon alapvető valósághoz: *hívj segítségül engem a nyomorúság idején, és én megszabadítalak téged.* A zsoltárban megjelenő isteni ígéret pontosan kijelenti a felek helyét. Mi vagyunk, akik segítségre szorulunk nyomorúságunkban, mi vagyunk azok, akiket ő arra hív, kiáltunk hozzá, és ő az, aki eljön, meghallgatja népe kiáltását, és megszabadítja őket. Nem az a kérdés hát, hogy mi mit adunk Istennek, hanem az, hogy ő szabadító Isten.

Ez a mai kultúra előfeltevéseivel, sőt, dogmáival szembemenő üzenet kétszeresen is felforgató. Egyrészt, megaláz bennünket, kicsivé tesz bennünket, mert szembesít azzal, hogy az ember segítségre szorul. Akármennyire is magabiztosak vagyunk, nehéz ez ellen tiltakozni. Azt mondhatod, hogy nem hívod segítségül Istent, mert ennél büszkébb vagy, de azt nem mondhatod, hogy te magad, a családot, a nagyobb közösséged, az országunk, Európa, és az egész világ nem szorul segítségre és szabadulásra. Sőt, ma mintha - sajnos - egyre valószínűbbé lenne, hogy a világunkat nem tudjuk megmenteni...

Másrészt azonban óriási távlatokat nyit meg, egy olyan Istennek a távlatát, aki meghallja, amikor kiáltunk, akit nem hagy hidegen a nyomorúságunk, aki eljön az

övéihez, aki megszabadítja az övéit, aki mindvégig hűséggel és szeretettel van irántunk. Isten szabad és hatalmas, nem szorul ránk, mégis szerető együttérző és irgalmas, aki leszáll, közel jön a bajhoz, és szabadulást munkál.

Hívj segítségül – és én megszabadítalak – te pedig dicsőítesz engem. Az Istennel való kapcsolat e formája, alapvető természete hol ragyoghatna fel világosabban, mint amikor az Úr egészen közel jött a nyomorúsághoz. Annyira közel, hogy ő maga lépett be oda, ahol nincs már segítség. A názáreti Jézus, Isten Fia kereszten a legelesettebb, legelveszettebb helyzetben van. És tudja, hogy kiálthatna segítségért, és Isten meg tudná őt szabadítani, de mégsem teszi. Amint halálára készülve mondja: *“Vagy azt gondolod, hogy nem kérhetném meg Atyámat, hogy adjon mellém most tizenkét sereg angyalnál is többet?”* (Mt 26.53) Vagy amint a kereszten gúnyolják: *“Másokat megmentett, magát nem tudja megmenteni. Ha Izráel királya, szálljon le most a keresztről, és hiszünk benne! Bízott az Istenben, szabadítsa meg most, ha kedveli őt; hiszen azt mondta: Isten Fia vagyok.”* (Mt. 27.42-43) Ő nem hívta Istent segítségül a nyomorúság idején, de nem hitelenségből és nem büszkeségből. Ő, az Isten Fia azért nem kiáltott szabadításért, hogy halála mint engesztelő áldozat árán bennünket szabadítson meg. Megmutatkozik ebben a nagy szabadításban az Atya irántunk való szeretete, amelyben mindent odaad értünk. Megmutatkozik ebben, hogy itt nekünk nincs mit adnunk azért, hogy ő elfogadjon minket. Amikor rátekintesz Jézusra, Isten Fiára, aki bűneidet vitte fel a keresztfára, mit szeretnél te még ehhez hozzátenni? *“Hallgass én népem...”* *“Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítalak, és te dicsőítesz engem.”* Ahol dicsőítés van, ahol hála van, ott öröm van. Isten a win-win helyett ilyen hálával és örömmel teli népet formál magának.

3. Kinek van szüksége az adakozásra?

Istennek nem. Neked sem, annyira nem, hogy még veszélyes is az adakozás, ha ezzel Istennél szeretnénk jobbak lenni.

A gyülekezetnek - igen. Ezért először ma így gondoljuk ezt meg: ha azt akarod, hogy ez a gyülekezet fennmaradjon, hogy betöltse a küldetését, és ehhez legyen a templomban fűtés, világítás, legyen a lelkipásztoroknak és alkalmazottaknak jövedelme, amiből élnek, legyen gondoskodás a rászorulókról, tudjuk karbantartani, fenntartani azt, amink van, akkor ehhez pénz kell. Ha a gyülekezet nem adakozik, akkor ez nem fog így megmaradni. Ezt minden felnőtt ember végig tudja gondolni.

Hogy van hát akkor? Akkor mégsem Istennek adunk? Nem az Isten ügyét támogatjuk? Nos, amennyiben a gyülekezet, a lelkipásztorok, a templom, a gyülekezeti programok Istent szolgálják, az ő nevére hoznak dicsőséget, az ő szeretetét közvetítik az emberek felé, annyiban igen. De csak annyiban igen. És ezt a különbségtételt azért volt nagyon fontos ma megtennünk, hogy véletlenül se próbáld saját lelki békességed megnyerni az adakozással. És véletlenül se gondold, hogy Istennek szüksége van erre. Én azt hiszem, még azt is kimondhatjuk, sőt ki kell mondanunk, hogy Isten véghezviszi a maga tervét és a maga céljait még nélkülünk is. Még a Gazdagréti Gyülekezet nélkül is. Isten nem

lesz szegényebb, ha mi szegényebbek leszünk, Isten hatalma, Isten dicsősége, sokkal-sokkal nagyobb, mint a mi pénzünk, a mi adakozásuk.

És végül mégis nem marad más csak a hálaáldozat: *"Aki hálaadással áldozik, az dicsőít engem, és aki ilyen úton jár, annak mutatom meg Isten szabadítását."* Mert így, és csak így lesz az adakozásunk hálaáldozattá, a gyülekezet fenntartása Isten dicsőítése. De ne feledd el: ez az Isten hatalmas Úr, aki erővel és fenséggel jelenik meg, és állít maga elé bennünket, mint az ő népét. És pontosan tudja, mi van a szívünkben, és a szívünk szándékai szerint akar és fog velük bánni. Ámen!

(Lovas András)